

CÔNG TÁC CÁN BỘ

MÁY Ý KIẾN VỀ VẤN ĐỀ SỬ DỤNG CÁN BỘ KỸ THUẬT Ở CÁC HỢP TÁC XÃ NÔNG NGHIỆP

LÊ CÔNG THIÊN

Ban nông nghiệp trung ương

Từ hòa bình được lập lại đến nay, ngành nông nghiệp đã có nhiều cố gắng trong công tác đào tạo kỹ thuật để phục vụ cho công cuộc phát triển nông nghiệp.

Đến nay, toàn ngành đã có một đội ngũ cán bộ kỹ thuật tương đối đông đảo, với trên 3 vạn người, gồm các loại trồng trọt, chăn nuôi, thú y, cơ khí nông nghiệp, thủy lợi và thủy sản, có trình độ đại học, trung cấp và sơ cấp. Nói chung, các anh chị em này có phẩm chất cách mạng tốt, có nhiệt tình phục vụ chủ nghĩa xã hội, có trình độ hiểu biết nhất định về khoa học kỹ thuật nông nghiệp, và đang trưởng thành theo nhịp phát triển chung của nông nghiệp nước ta. Tuy nhiên, so với trình độ chung của thế giới và yêu cầu phải giải quyết những vấn đề khoa học, kỹ thuật do thực tiễn phát triển sản xuất nông nghiệp Việt- nam đề ra, thì còn quá thấp. Năng lực vận động quần chúng của họ để đưa kỹ thuật vào sản xuất nông nghiệp còn yếu. Số cán bộ kỹ thuật có trình độ cao, đóng vai trò "đầu đàn" còn quá ít.

Về mặt sử dụng số cán bộ này, chúng ta đã có nhiều cải tiến, và ngày càng tiến bộ. Tuy nhiên, vẫn còn nhiều nhược điểm và thiếu sót, phải tiếp tục nâng cao. Để góp phần vào việc này, ở đây chúng tôi xin phát biểu một số ý kiến về vấn đề sử dụng cán bộ kỹ thuật trong các hợp tác xã nông nghiệp.

I. Nhận rõ những điều kiện thuận lợi mới trong việc sử dụng cán bộ kỹ thuật ở hợp tác xã nông nghiệp hiện nay.

Hiện nay trong phong trào đi vào thâm canh tăng năng suất, phấn đấu để đạt 5 tấn thóc một năm trên một héc- ta đã bước đầu xuất

hiện những yếu tố mới rất thuận lợi cho việc phát triển nông nghiệp nói chung và công tác sử dụng cán bộ kỹ thuật nói riêng. Những yếu tố đó là:

1 - Phong trào phổ cập khoa học kỹ thuật vào sản xuất nông nghiệp đang phát triển rộng rãi thông qua nhiều hình thức như tuyên truyền của các báo chí, đài phát thanh, hoạt động của cán bộ khoa học kỹ thuật nông nghiệp, phong trào học tập kỹ thuật của các cấp ủy đảng và các đoàn thể quần chúng phong trào quần chúng học tập và áp dụng kỹ thuật và sản xuất v.v... Trong sản xuất nông nghiệp hiện nay, các biện pháp kỹ thuật thông thường như làm phân, bón phân, cày bừa kỹ, chọn lọc giống, bèo dậu, cấu thẳng hàng v.v... không còn là một việc xa lạ đối với nhiều hợp tác xã. Nhờ ý thức và hiểu biết đối với khoa học kỹ thuật nông nghiệp của cán bộ lãnh đạo và đông đảo bà con xã viên được nâng lên, cán bộ kỹ thuật có điều kiện phát triển các hoạt động của mình, phục vụ tốt sản xuất của hợp tác xã.

2 - Công tác khoa học kỹ thuật ở cơ sở sản xuất nông nghiệp đến nay không còn ở thời kỳ chỉ có tuyên truyền, cổ động chung nữa, mà đã đi vào công tác tổ chức; các hệ thống tổ chức khoa học kỹ thuật từ trên xuống dưới đang hình thành và phát triển, như trạm, trại trồng trọt, chăn nuôi, thú y ở tỉnh, huyện, đội, tổ kỹ thuật trồng trọt, tổ chức thú y ở hợp tác xã v.v... Ngoài ra, ở một số địa phương, tổ chức của Hội phổ biến khoa học kỹ thuật đang phát triển đến hợp tác xã.

3 - Cơ sở vật chất và kỹ thuật ở hợp tác xã đã bước đầu được xây dựng trong đó những thiết bị, phương tiện, dụng cụ cho công tác khoa học kỹ thuật đã được trang bị bước đầu. Chỉ nói riêng về mặt phương tiện dụng cụ, hiện nay có nhiều hợp tác xã đã có ruộng thí nghiệm kỹ thuật, lò xử lý giống 54°C , ống nhiệt kế, giấy thử độ pH, tủ thuốc thú y ở xã, túi thuốc thú y ở hợp tác xã v.v...

Ở đây chúng ta chưa kể đến những thuận lợi có tính chất cơ bản thường xuyên khác, do kết quả của cuộc vận động cải tiến quản lý hợp tác

xã, cải tiến kỹ thuật đem lại, như các huyện ủy, đảng ủy xã và chi bộ, các cấp của đoàn thể thanh niên, phụ nữ ngày càng đi sâu vào lãnh đạo và chỉ đạo nông nghiệp, đi vào kỹ thuật; phương hướng sản xuất ở từng địa phương, nhất là ở hợp tác xã đã được xác định rõ và đúng đắn, tương đối ổn định hơn.

Qua những yếu tố mới kể trên, chúng ta thấy rõ: yếu tố thứ nhất có tác dụng động viên về mặt tinh thần, khiến cho cán bộ kỹ thuật hăng hái, phấn khởi tiến lên, việc làm của họ được sự hưởng ứng, ủng hộ của mọi người; đồng thời, cũng đòi hỏi cán bộ kỹ thuật phải đem những hiểu biết của mình phục vụ đắc lực cho sự nghiệp phát triển kỹ thuật, phát triển sản xuất của hợp tác xã.

Yếu tố thứ hai tạo chỗ dựa về mặt tổ chức cho cán bộ kỹ thuật của hợp tác xã hoạt động; họ sẽ nằm trong một tổ chức, gắn mọi công tác của mình với mọi hoạt động của tổ chức đó. Nhờ có các tổ chức khoa học, kỹ thuật, công tác của cán bộ kỹ thuật sẽ phát triển thuận lợi.

Yếu tố thứ ba giúp cho cán bộ kỹ thuật có điều kiện vật chất, phương tiện, dụng cụ để hoạt động.

Những điều kiện trên đây tuy mới chỉ là những chuyển biến bước đầu, nhưng nó giúp cho ta thấy rõ sản xuất nông nghiệp càng phát triển, càng tạo ra nhiều điều kiện thuận lợi cho sự hoạt động của cán bộ khoa học kỹ thuật nông nghiệp; đồng thời cũng đòi hỏi các cán bộ này phải hoạt động tốt, phục vụ tốt. Nhưng để cho cán bộ kỹ thuật nông nghiệp ở hợp tác xã có thể hoạt động và phục vụ tốt sự nghiệp cách mạng kỹ thuật trong nông nghiệp, các cơ quan lãnh đạo và chỉ đạo nông nghiệp là các cấp ủy đảng, chính quyền và đoàn thể ở tỉnh, huyện, xã, chi bộ và ban quản trị hợp tác xã phải biết sử dụng họ một cách tốt nhất.

Trong công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc nhằm đẩy mạnh sự nghiệp chống Mỹ, cứu nước hiện nay và tạo cơ sở vật chất để tiến lên mạnh mẽ sau khi chiến tranh kết thúc, cách mạng kỹ thuật đóng

vai trò then chốt. Việc đưa kỹ thuật vào nông nghiệp lại càng có ý nghĩa quyết định quan trọng; vì nông nghiệp là chỗ dựa chủ yếu của chiến tranh nhân dân, và là cơ sở để phát triển công nghiệp. Sử dụng tốt cán bộ kỹ thuật trong hợp tác xã nông nghiệp là góp phần thúc đẩy cuộc cách mạng kỹ thuật trong nông nghiệp. Phải biết dựa vào và phát huy đầy đủ các điều kiện thuận lợi trên đây để sử dụng tốt hơn nữa số cán bộ kỹ thuật hiện có ở các hợp tác xã nông nghiệp.

2 - Vai vấn đề trong công tác sử dụng cán bộ kỹ thuật ở hợp tác xã nông nghiệp.

Để sử dụng tốt cán bộ kỹ thuật ở hợp tác xã nông nghiệp, cần phải giải quyết tốt một số vấn đề sau đây:

1 - Trước hết, phải nắm chắc được khả năng của cán bộ và đặt yêu cầu đối với họ đúng mức và cụ thể. Vừa qua chúng ta làm việc này chưa tốt, nên đã nảy ra hai hiện tượng: hoặc là buông lỏng, phó mặc anh chị em làm được đến đâu hay đến đó; hoặc là coi họ như có trình độ có thể giải quyết được mọi vấn đề kỹ thuật, do đó đòi hỏi họ một cách quá cao.

Vậy phải nhận rõ khả năng và đặt yêu cầu đối với anh chị em như thế nào cho đúng? Qua nghiên cứu công tác của cán bộ kỹ thuật nông nghiệp ở một số địa phương - lấy cán bộ trung cấp kỹ thuật ở hợp tác xã nông nghiệp mà nói, - thì số đông anh chị em này có khả năng giúp hợp tác xã vận dụng những biện pháp kỹ thuật. Về trông trọt, đã biết phân tích theo phương pháp giản đơn về đất; biết chế biến và sử dụng các loại phân thích hợp với từng giai đoạn phát sinh, phát dục của cây trồng; biết cách làm ruộng thí nghiệm kỹ thuật; biết chọn giống, nhân và bình tuyển giống; làm được công tác dự tính, dự báo sâu bệnh thông thường, pha chế được một số thuốc trừ sâu thông dụng bằng dược liệu của địa phương; nắm được yêu cầu nước đối với từng loại cây; thực hiện được chế độ tưới tiêu theo phương pháp khoa học... Về kỹ thuật chăn nuôi và thú y, đã thực hiện được tốt việc tiêm phòng bệnh gia súc, chữa được các bệnh thông thường của

gia súc như "tụ huyết trùng", "lợn đóng dấu"... Biết cách tẩy uế chuồng, trại chăn nuôi; thiến gia súc đực; sử dụng được một số dụng cụ chăn nuôi thú y, biết chọn giống tốt, làm thức ăn... Về kỹ thuật nuôi cá, biết vớt "cá bột", vận chuyển "cá bột" đi xa, cho cá chép đẻ; biết kỹ thuật nuôi cá ao, đầm, ruộng, trồng cây thức ăn, chế biến thức ăn cho cá... Còn về mặt kỹ thuật tổng hợp có tính chất liên hoàn và phối hợp nhiều mặt kỹ thuật để tác động vào một loại cây trồng, một loại gia súc, hoặc cả một quá trình sản xuất của một vụ, một lứa, thì còn rất yếu. Về mặt này, phải đạt mức phấn đấu khắc phục dần, và lúc đầu cũng chỉ nêu yêu cầu anh chị em làm được quy hoạch sử dụng đất đai của hợp tác xã trong từng vụ; xây dựng và sử dụng được tủ thuốc, túi thuốc thú y, cân đối được đầu con và diện tích trồng thức ăn cho gia súc; quản lý về kỹ thuật ở một đội sản xuất, một đội chăn nuôi lợn... Đó là khả năng về mặt vận dụng các biện pháp kỹ thuật và kỹ thuật tổng hợp của một cán bộ trung cấp kỹ thuật ở hợp tác xã nông nghiệp. Đương nhiên, có sử dụng và phát huy được khả năng đó hay không là còn tùy thuộc vào nhiều yếu tố khác, trong đó có những yếu tố quan trọng như bản thân người cán bộ có nhiệt tình phục vụ sản xuất, phục vụ hợp tác xã và tích cực học tập đường lối chính sách của Đảng, chế độ quản lý hợp tác xã nông nghiệp hay không? Sự lãnh đạo của cấp ủy đảng, nhất là chi ủy và ban quản trị hợp tác xã, có đi sâu vào nắm chắc khả năng cán bộ, đặt yêu cầu đối với cán bộ đúng mức, cụ thể và chặt chẽ hay không?

2 - Phải nhận rõ vị trí, trách nhiệm của cán bộ kỹ thuật ở hợp tác xã nông nghiệp chỉ là một cán bộ chuyên môn, giúp việc chi ủy và ban quản trị hợp tác xã về mặt kỹ thuật. Còn công tác chỉ đạo và quản lý kỹ thuật phải là trách nhiệm của ban quản trị, dưới sự lãnh đạo của chi ủy đảng.

Cán bộ kỹ thuật nông nghiệp ở hợp tác xã có một số hiểu biết nhất định về kỹ thuật, nhưng để đưa những hiểu biết đó vào sản xuất thì không thể tự mình làm được, mà chủ yếu là phải do cơ quan lãnh đạo, nhất là cơ quan lãnh đạo của hợp tác xã như chi bộ, chi ủy và ban quản trị. Các cơ

quan này có nhiệt tình với công tác kỹ thuật thì công tác kỹ thuật mới phát triển được. Đó là vì vấn đề đưa kỹ thuật vào sản xuất có quan hệ đến nhiều mặt, các công tác quản lý hợp tác xã, xây dựng và chỉ đạo thực hiện kế hoạch sản xuất, các chủ trương về biện pháp về kỹ thuật v.v... Cuối cùng quyết định là ý thức đối với kỹ thuật và hiểu biết kỹ thuật của cán bộ lãnh đạo và đông đảo xã viên.

Thực tiễn của công tác vận động áp dụng kỹ thuật mới ở các hợp tác xã cho thấy: ở nhiều nơi chưa có cán bộ kỹ thuật, nhưng do chi bộ, chi ủy và ban quản trị hợp tác xã có nhiệt tình đối với kỹ thuật, quyết tâm chỉ đạo và vận động quần chúng làm thì việc xây dựng cơ sở vật chất, kỹ thuật và việc thực hiện các biện pháp kỹ thuật vẫn được đẩy mạnh; ngược lại, những hợp tác xã có cán bộ kỹ thuật nhưng lãnh đạo không quan tâm đến kỹ thuật và sử dụng cán bộ kỹ thuật, thì anh chị em không phát huy được tác dụng, và việc phổ cập kỹ thuật vào sản xuất không tiến triển được.

Tuy nhiên, cán bộ kỹ thuật có vị trí và trách nhiệm rất lớn, phải làm tham mưu và cánh tay về mặt kỹ thuật cho cơ quan lãnh đạo. Cơ quan lãnh đạo cần phát huy đầy đủ vai trò ấy của họ, và yêu cầu họ làm hết trách nhiệm của mình. Về mặt đưa kỹ thuật vào sản xuất, yêu cầu cán bộ kỹ thuật phải tập trung làm thật tốt mấy công tác quan trọng nhất là: xây dựng ruộng thí nghiệm kỹ thuật, thí nghiệm chăn nuôi, bồi dưỡng kỹ thuật cho cán bộ, đảng viên, đoàn viên thanh niên lao động và xã viên hợp tác xã.

3 - Muốn phát huy ngày càng tốt tác dụng của cán bộ kỹ thuật, thì việc sử dụng phải đi đôi với việc bồi dưỡng. Đương nhiên, nếu sử dụng và chỉ đạo công tác của cán bộ kỹ thuật được tốt, thì cũng có tác dụng bồi dưỡng. Nhưng như thế chưa đủ, cần phải có ý thức chủ động, có mục tiêu và kế hoạch nhằm nâng cao không ngừng năng lực công tác và trình độ giác ngộ cách mạng của cán bộ kỹ thuật, đáp ứng các yêu cầu ngày càng cao của sản xuất.

Vừa qua, chúng ta đã tiến hành bồi dưỡng cán bộ bằng những hình thức như tập trung cán bộ kỹ thuật đến mở hội nghị tại hợp tác xã tiên tiến để rút kinh nghiệm, bồi dưỡng từ trong thực tiễn; có nơi mở hội nghị để cho cán bộ kỹ thuật có thành tích, có kinh nghiệm báo cáo; hoặc cho anh chị em dự các cuộc hội nghị tổng kết sản xuất, tổng kết kỹ thuật, bàn chuyên đề một số vấn đề về kỹ thuật trong xã, huyện v.v.... Nhưng có một vấn đề là về nội dung, phương hướng bồi dưỡng thế nào cho thích hợp nhất đối với từng loại cán bộ ở từng vùng, trong từng thời gian, thì nhiều nơi đặt ra chưa rõ, hoặc đã đặt ra tương đối rõ nhưng thiếu quyết tâm đầy đủ trong thực hiện.

Nói chung, yêu cầu phát triển của một cán bộ, dù là cán bộ chính trị, kinh tế, hay kỹ thuật, đều phải hiểu biết rộng về nhiều mặt. Yêu cầu bồi dưỡng của một cán bộ kỹ thuật ở hợp tác xã nông nghiệp cũng phải lấy việc giáo dục chính trị, tư tưởng làm gốc, đồng thời nâng cao về trình độ kỹ thuật và văn hóa. Nhưng để thực hiện yêu cầu này, phải làm lâu dài thường xuyên, không thể tham lam, làm tràn lan trong một lúc. Ngay phương châm "hiểu sâu một mặt, biết thêm nhiều mặt" của một số nơi đã nêu ra, cũng nên có giới hạn cụ thể. Ví như đối với một cán bộ trung cấp kỹ thuật trồng trọt, thì cũng chỉ nên yêu cầu đi sâu vào một khâu cơ bản về trồng trọt, hoặc một vài loại cây; còn yêu cầu biết thêm các mặt khác, thì cũng chỉ nhằm phục vụ cho việc đi sâu vào một khâu kỹ thuật cơ bản, hoặc một vài loại cây đó mà thôi. Vì vậy, việc bồi dưỡng về kỹ thuật cho cán bộ kỹ thuật ở hợp tác xã trong từng thời gian nhất định, phải tập trung vào một hay một vài vấn đề phục vụ thiết thực cho phương hướng sản xuất của địa phương (một huyện hoặc một vùng trong huyện), nhằm đi thật sâu vào giải quyết những vấn đề chủ yếu nhất do thực tiễn sản xuất nông nghiệp của một vùng nhất định, trong thời gian nhất định đặt ra, và cuối cùng phải có tác dụng làm cho sản xuất nông nghiệp của hợp tác xã phát triển.

Còn việc bồi dưỡng về chính trị, tư tưởng và quản lý kinh tế là những yêu cầu cơ bản, thường xuyên phải coi trọng, nhưng cũng cần có trọng tâm, có kế hoạch, theo yêu cầu công tác của từng nơi và thực tế về trình độ chính trị, tư tưởng và quản lý kinh tế của mỗi cán bộ.

Ngoài ra, tùy theo khả năng từng người, từng địa phương, có thể giúp đỡ anh chị em phấn đấu để từ trình độ sơ cấp học lên trung cấp, từ trung cấp lên đại học.

3 - Giải quyết tốt việc đãi ngộ về vật chất cho cán bộ kỹ thuật ở hợp tác xã nông nghiệp.

Để sử dụng tốt cán bộ kỹ thuật, phải có sự đãi ngộ đúng đắn về vật chất đối với họ. Nói chung, cán bộ kỹ thuật ở hợp tác xã nông nghiệp vốn là những xã viên, hoặc con em xã viên, được hợp tác xã lựa chọn và giao cho nhiệm vụ đi học kỹ thuật, để trở về phục vụ cho hợp tác xã. Trong thời kỳ học tập, họ được nhà nước và hợp tác xã đài thọ về những chi phí ăn, ở, học tập (có thể nói đây cũng là một hình thức Nhà nước đầu tư về kỹ thuật cho hợp tác xã nông nghiệp; còn hợp tác xã thì tiếp thụ sự đầu tư đó bằng cách cử người đi học, và góp một phần cùng với Nhà nước đài thọ cho học sinh trong thời gian học tập). Sau khi tốt nghiệp, họ được trả về các hợp tác xã, do hợp tác xã quản lý, sử dụng và có trách nhiệm trả thù lao cho họ. Do đó, mức sống của cán bộ kỹ thuật ở hợp tác xã nào sẽ hoàn toàn phụ thuộc vào trình độ phát triển kinh tế của hợp tác xã đó. Cho nên, trong thực tế, mức hưởng thụ sẽ có sự chênh lệch giữa cán bộ kỹ thuật ở hợp tác xã này xã khác, chênh lệch giữa cán bộ kỹ thuật ở hợp tác xã với cán bộ kỹ thuật cùng cấp ở cơ sở quốc doanh và cơ quan Nhà nước. Hiện tượng này là không thể tránh được, vì nó là kết quả của trình độ phát triển không đều nhau giữa kinh tế Nhà nước ở khu vực quốc doanh và kinh tế tập thể ở khu vực hợp tác xã, giữa hợp tác xã này với hợp tác xã khác.

Do đặc điểm này, nên chính sách đãi ngộ về vật chất đối với cán bộ kỹ thuật ở hợp tác xã sản xuất nông nghiệp không thể định thành mức

lương theo sự so sánh chung của đội ngũ cán bộ kỹ thuật, mà phải định tỷ lệ phụ cấp thích hợp, so sánh với các loại cán bộ của hợp tác xã, nhằm làm sao cho toàn bộ thu nhập của một cán bộ kỹ thuật ở hợp tác xã không vượt quá xa mức thu nhập của một xã viên thuộc loại có này công cao nhất.

Nói chung, mức phụ cấp hợp lý của một cán bộ kỹ thuật trung cấp không vượt mức phụ cấp của một phó chủ nhiệm hợp tác xã; phụ cấp cán bộ kỹ thuật sơ cấp không vượt phụ cấp của đội trưởng đội sản xuất. Đồng thời, phải có phân khuyến khích công tác kỹ thuật nên cao hơn công điểm lao động giản đơn; thưởng tăng năng suất do kết quả của cải tiến kỹ thuật là chính, nên cao hơn so với năng suất đạt được do tác động trên các mặt khác. Cụ thể là mức phụ cấp cán bộ kỹ thuật trung cấp có thể khoảng 65%, cán bộ kỹ thuật sơ cấp khoảng 25% so với ngày công của loại lao động cao nhất trong hợp tác xã. Đương nhiên, khi thực hiện chính sách phụ cấp đó, chúng ta còn phải giải quyết một loạt vấn đề cụ thể khác kèm theo, như vấn đề quy định thời gian làm việc của cán bộ kỹ thuật cho hợp tác xã phải tương ứng với tỷ lệ phụ cấp của hợp tác xã dành cho mình. Ngoài ra, căn cứ vào đức tài và sự tín nhiệm của xã viên, nếu có thể được thì bố trí cán bộ kỹ thuật làm chủ nhiệm, phó chủ nhiệm, đội trưởng, phó đội trưởng sản xuất, nhằm kết hợp giữa công tác lãnh đạo chung với công tác lãnh đạo kỹ thuật, và để giảm bớt được số công điểm phụ cấp của hợp tác xã.

Đó là mấy gợi ý về phương hướng chính sách đãi ngộ về vật chất đối với cán bộ kỹ thuật ở hợp tác xã nông nghiệp hiện nay. Trong khi Nhà nước chưa ban hành chính sách cụ thể này, thì các hợp tác xã nông nghiệp có thể căn cứ vào tinh thần phương hướng nói trên, đồng thời căn cứ vào các điều kiện khác như trình độ phát triển của sản xuất, quy mô lớn hay nhỏ ở hợp tác xã, trình độ mọi mặt của người cán bộ v.v... để có mức phụ cấp cho thích hợp với hoàn cảnh của hợp tác xã mình nhằm bảo đảm cho các anh chị em cán bộ kỹ thuật có điều kiện hoạt động và khuyến khích họ nâng cao nhiệt tình cách mạng và trình độ kỹ thuật của mình.

Trên đây là mấy ý kiến có thể còn giản đơn, chưa sâu sắc, đầy đủ, mong các đồng chí góp ý kiến.

